

Sisäministeriölle

Asia/aihe: Ase-direktiivin kansallinen täytäntöönpano, asiainumero SM011:00/2017

Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ampuma-asetuslain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 §:n muuttamiseksi (SM1812147, 4.5.2018)

Asehistorian Liitto ry. (AHL)

Asehistorian Liitto kiittää saadessaan lausua yllä mainitusta lakiesityksestä.

Yleisesti voidaan todeta, että lakiesitys sisältää runsaasti sellaisia lisäyksiä, joita EU:n ase-direktiivi ei edellytä ollenkaan. Näitä kaikkia kohtia esittävät omissa vastineissaan eri ase/ampumaharrastuslajiliitot ym. asianomaiset tahot. Valtioneuvoston tahto oli, että direktiivi ei saa aiheuttaa haittaa suomalaiselle ammutaharrastukselle, metsästykselle ja asekeräilylle. Virkamiehet ovat toimineet vastoin Valtioneuvoston tahtoa, koska kyseinen aselakiesitys sisältää useita selvästi harrastamista heikentäviä, ja kieltäviä uusia kohtia.

Lausunnolla olevassa esityksessä on suuri määrä tiukennuksia, joilla ei ole mitään yhteyttä EU-direktiiviin esitykseen, jonka voitaisiin ajatella olevan se riittävä eli maksimaalinen rajoitus yleisesti ajatellen tätä uutta tilannetta, ase-direktiiviä, jolla on nyt vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöömme. Nyt on menty paljon pitemmälle rajoituksissa ja tiukennuksissa, monessa kohdin.

Esitämme tässä näistä rajoituksista ja tiukennuksista osan, jotka koskevat yleisellä tasolla myös asekeräilijöitä. Sen jälkeen on osio, jossa on kerätty yhteen keskeiset osat koskien erityisesti asekeräilijöitä.

Yleiset rajoitukset ja tiukennukset lakiesityksessä

Itselataavan-kiväärin ja sen, yli 10 patruunan lippaan yhdistelmän kieltäminen on kohtuuton, jos ei ole käytettävissä sellaista asiallista reserviläispoikkeusta, kuten aikaisemmin on annettu ymmärtää tulevan tähän lakiesitykseen. Nyt siinä ei sellaista ole ollenkaan.

Hyvä asia on, että urheiluammuntaperusteisesti voi tämän statuksen saada ja ylläpitää sitä statusta, että voi yllä mainittuun ase/lipas-yhdistelmän edelleen omistaa ja sillä harrastaa, kuten on tähänkin asti voinut. Kohtuuttomana pidämme kuitenkin esitettyä harrastuneisuuden osoittamista 24 kk ajalta, voisimme ajatella sen olevan luokkaa 12 kk.

Muu-ase-kategorian harmonisointi eurooppalaiselle tasolle 300/600 mm (piipun pituus/kokonaispituus) on hyvä asia, ja purkaa turhaa byrokratiaa juuri vaikeaksi koetussa muu-ase-kategoriassa. Samalla kerralla pitää poistaa taskuase-kategoria, joka on mielestämme aikansa elänyt ja turha määritelmä. Lisäksi olisi selkeyttävää, että määritellään alle 300/600 mm piipun/kokonaispituisten aseiden olevan pistooliluokkaan B1 kuuluva, jolloin mahdollinen ns. välimittaisten aseiden epämääräinen kategoria jäisi pois.

Grand-fathering pykälä pitää olla ja ulottaa uuden lain tulon asti. Se sallii nyt vanhojen lupien jatkamisen, mikäli lupa on myönnetty ennen 12.6.2017. Sen päivityksen ja uuden aselain voimaantulon välillä myönnettyihin lupiin tulisi myös soveltaa grand-fathering pykälää, ei voida nykymuotoisen lainsäädännön antaa tulkita tätä asiaa taannehtivasti.

AHL esittää, että lakiesitykseen tehty 10 pv ylittävän aseiden lainaamisen ilmoitusvelvollisuus poistetaan kokonaan. Se on täysin kohtuuton ampumaseurojen asevastaaville, aseseipille/asemyyjille ja harrastajille yleensä. Uskomme myös että lupaviranomaiselle tulee valtavan suuri työtaakka tällaisen ilmoitusjärjestelmän synnyttämisessä ja ylläpitämisessä. Lainausaika pitää määritellä selvästi pidemmäksi, jolloin se on kohtuullinen kaikille osapuolille. Ilmoituksenvarainen pitkäaikainen lainaaminen voisi olla vasta esim. 6 kuukautta ylittävä aika.

Seuraavat lakiesityksen kohdat koskevat erityisesti asekeräilijöitä, ja esitämme niiden muuttamista ja korjaamista.

1 Ampumakielto pois keräilyaseilta

AHL esittää tämän pykälän 42b poistamista/muuttamista, koska asedirektiivikään ei sellaista vaadi ollenkaan. Jopa eräissä muissa EU-maissa pitkään pannassa ollut keräilyaseilla ampuminen ollaan nimenomaan sallimassa direktiivin johdosta. Tässä on räikeä ristiriita, joka pitää ehdottomasti korjata.

Asekeräily on myös asehistorian tallentamista ja keräilijät kokevat voimakasta epäluottamusta saadessaan ampumakiellon hankkiemiinsa aseisiin. Suuri joukko keräilijöitä harjoittaa aktiivisempaa asekeräilyä, johon kuuluu merkittävänä osana keräilyaseilla tapahtuva ampuminen asehistoriallisen tiedon syventämiseksi ja asehistorian elävöittämiseksi. Keräilyalaan kuuluvilla aseilla on tärkeää päästä ampumaan, jotta kokonaisvaltainen käsitys keräilyaseiden teknisistä ja ergonomisista ominaisuuksista ja niiden eroista eri asemallien välillä voisi syntyä.

Sotamuseon resurssit eivät mahdollista asehistorian kokonaisvaltaista tallentamista, joten yksityisillä keräilijöillä, museoilla ja säätiöillä on erittäin tärkeä rooli aseisiin liittyvän kulttuuriperinnön ja tutkimustoiminnan ylläpitämisessä. Lisäksi lainsäätäjän tulisi huolehtia siitä, että asehistoriaan liittyviä yksittäisiä esineitä ei tarpeettomasti tuhota tai turmella.

Erillinen luvanhaku käyttöä varten on turhaa byrokratiaa, sillä luvanhaltijan on katsottu jo sopivaksi omistaa kyseiset aseet.

2 ”Erva” patruunoiden kieltäminen keräilijöiltä

Tämä kohta on ihmeellisen rajoittava ja kieltävä. Juuri keräilijät ovat näitä ”erva”-patruunoita voineet kerätä hyväksytyin suunnitelmansa mukaisesti, jonka viranomaisen on itse hyväksynyt. Eli vaaditaan hyvän ja toimivan järjestelmän poistamista, joka aiheuttaa suuria ja kohtuuttomia tilanteita patruuna-keräilijöille. Tällainen totaalinen kieltö on täysin käsittämätön ja pitää poistaa esityksestä.

3 Lipasrajoitus pois reserviläispoikkeuksella ja urheiluammunta-statuksella

Yllä jo tästä aiheesta mainittiin ja lausuttiin, että pitää olla nykyisen ja edellisten sisäministerien aikaisemmin linjaama muoto reserviläispoikkeukselle. Erityisesti, että se on tasapuolinen ja laajasti harrastajat/reserviläiset huomioonottava, tässä esityksessä se ei sitä nyt todellakaan ole. Tämä siis koskien juuri yhdistelmää itselataava-kivääri ja yli 10 patruunan lipas/latauslaite.

4. Ampuma-aseen määritelmä

Määritelmää on laajennettu merkittävästi. Uudesta määritelmästä on poistettu lause "ei tarvitse aiheuttaa vaaraa ihmiselle". Myös ampuma-asetta muistuttavat esineet sekä muut esineet, jotka on muunnettavissa ampuma-aseeksi ovat ehdotuksen mukaan ampuma-aseita. Muotoilu "ilman erityistietoja ja -taitoja" on poistettu. Määritelmä on niin laaja, että se voi johtaa suurempiin viranomaisen ylilyönteihin kuin nykyinen pykälä (lukuisat oikeustapaukset).

Ase on valmistettu ja tarkoitettu alkuperäisesti ampuma-aseeksi ja on valmistettu kestävämpään ampumisessa syntyvä paine. Ampuma-ase on varustettu piipulla, joka on tehty paineen kestävästä materiaalista ja on esteetön ammuksen ampumista varten. Starttipistoolit ja ns. saksalaiset ”schreckhuss” aseet ovat tehty jostakin valusinkistä tai vastaavasta ja kestävät korkeintaan yhden laukauksen ja ovat vaarallisia lähinnä vai ampujalle itselleen.

Saksa oli toisen maailmansodan jälkeen johtava maa ilma-aseiden valmistajana, nyt he ovat asiantuntijoita myös startti- ja kaasuseiden suhteen. Saksalainen PTB-merkintä on luotettava ja tämä ilmoittaa saksalaiselle viranomaiselle, että asetta muistuttava esine ei kelpaa ampuma-aseeksi, ei edes muunnettuna. (Saksalaiset aseet ovat kiellettyjä kaasupatruunan ampumiskyvyn vuoksi Suomessa). Määrittelyssä pitäisi keskittyä materiaalin lujuusominaisuuksiin eikä ulkonäköön.

5. Aseen osien määrittely selväpiirteiseksi

Tätä on toivottu jo ennenkin ja nyt siihen on mahdollisuus tässä lakimuutoksessa.

Pykälä 110b: Merkintöjen tekeminen ja siitä poikkeus. Poliisihallitus voi antaa luvan poiketa velvollisuudesta tehdä merkintä, jos ampuma-ase tai ampuma-aseen osa on sellaisenaan historiallisesti erityisen merkittävä ja merkintä alentaisi ampuma-aseen tai ampuma-aseen osan historiallista arvoa. Poliisihallituksella ei ole asiantuntemusta eikä aikaa määrittellä, mikä ase- tai aseosa on historiallisesti erittäin merkittävä, sen tekee joku muu taho. Kohtuullista olisi, että merkintävapautus koskisi juurikin kokoelmia ja keräilysuunnitelmien aseita ja niiden osia.

19§ Poikkeuksen luvanvaraisuudesta kohta 6a)

Asianmukaisen luvan nojalla hallussa pidetyn ampuma-aseen tai aseosa korjaaminen kaupallisesti niissä tapauksissa, kun toimenpiteeseen tarvitaan sellainen erikoistyömenetelmä, jota asealan elinkeinon harjoittajat eivät yleisesti pysty tarjoamaan/ eivät yleisesti tarjoa.

Yksityiskohtaiset perustelut:

Metallin työstö- ja hitsausmenetelmät ovat kaupallisesti kehittyneet siten, että aiemmin ei ole kyetty vastaaviin uuden tyyppisiin korjausmenetelmiin. Tällaisia ovat esimerkiksi erikoishitsaukset. Tämän tyyppiset korjaukset ovat siinä määrin harvinaisia asekorjauksissa, että asealan elinkeinon

harjoittajien ei ole kaupallisesti kannattavaa hankkia itselleen edellä mainittujen korjausten tekemiseen soveltuvia laitteita. Lakimuutoksella luotaisiin mahdollisuus korjata keräilyaseissa olevia sellaisia vaurioita, jotka ovat aiemmin olleet mahdottomia, kuten esimerkiksi erilaiset mikrohitsaukset. Nämä korjausmenetelmät ovat melko huomaamattomia ja korjatun aseiden historiallinen arvo saadaan näin pitkälti palautettua.

Yleisesti lakiehdotuksesta

Direktiiviin perustumattomien lisäysten osalta lakiehdotuksen ei voida katsoa olevan oikeasuhtainen tai kohtuullinen erityisesti asekeräilijöitä ja yleensäkin ampuma-aseiden omistajia kohtaan. Lakiehdotukseen on ujutettu runsaasti uusia tiukennuksia, joita direktiivin toimeenpano ei välttämättä edellyttäisi. Asekeräilijöille on asetettu asekeräilyä hankaloittavia ja pidemmän päälle sitä vakavasti kiihdyttävää rajoituksia, jotka eivät ollenkaan perustu direktiiviin. Voimassa olevaan ampuma-aselakiin asekeräilijät on jo sisällytetty kattavasti.

Asehistorian Liitto ry

Hari Henry Paattimäki
AHL puheenjohtaja

Raimo Suominen
hallituksen jäsen